

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32153>

Özet

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği, M. Biber ve N. Ba?er tarafından 2014 yılında geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, üniversite düzeyindeki öğrencilerin matematik dersleri veya matematiksel görevler kar??sında sergiledikleri öğrenilmi? çaresizlik düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçeğin geli?tirilmesi, matematik e?itiminde kar??la??ılan önemli bir motivasyonel ve bili?sel engeli, yani ba?ar?sızlık kar??sında kontrol eksikli?i alg?sunu, güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmeyi hedeflemektedir.

Ölçek geli?tirme çal??ması, akademik bir dergide yayımlanm?? olup, bu alandaki ara?tırmacılara ve e?itimcilere, öğrencilerin matematiksel zorluklarla ba?a ç?kma stratejilerini ve akademik yetersizlik algılarına de?erlendirmede standart bir yöntem sunmaktadır. Ölçek, öğrencilerin matematiksel yeteneklerine yönelik olumsuz atıfların ve pasifle?melerini nicel olarak belirlemeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Öğrenilmi? Çaresizlik, Matematik E?itimi, Üniversite Öğrencileri, Psikolojik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Matematik Kaygısı, Bili?sel Engel

Yazarlar

Mahir Biber, Nuri Ba?er

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite seviyesindeki öğrencilerin matematik öğrenme süreçlerinde yaşadıkları ba?arısızlık deneyimlerinin sonucunda geli?tirdikleri öğrenilmi? çaresizlik düzeyini saptamaktır. Bu psikolojik durum, bireyin olayları kontrol edemedi?i inancına dayanır ve akademik performansını ciddi şekilde olumsuz etkileyebilir.

Ölçek, matematik e?itimindeki risk altındaki öğrencileri erken te?his etmek, bu öğrencilere yönelik uygun müdahale programları geli?tirmek ve öğrenilmi? çaresizliğin matematik başarıları üzerindeki etkilerini deneysel olarak incelemek isteyen ara?tırmacılara sistematik bir araç sağlamaktadır. Ölçeğin geli?tirilmesi, alandaki teorik çerçeveyi destekleyen ve uygulamaya dönük sonuçlar sunan ampirik verilerin toplanmasına zemin hazırlamıştır.

Yapı

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği, temel olarak Martin Seligman'ın kuramsal çal??malarına dayanan "Öğrenilmi? Çaresizlik" yapısını ölçmektedir,

ancak bunu spesifik olarak matematik alanına uyarlar. Bu yapı, öğrencilerin matematiksel görevlerdeki başarısızlıkların içsel, stabil ve küresel faktörlere atfetmeleriyle karakterizedir (örneğin, "Matematikte her zaman başarısız olacağım" inancı).

Ölçek, öğrencilerin matematiksel yeterliklerine ilişkin inançların, başarısızlık kararsındaki tepkilerini ve matematiksel zorluklardan kaçınma eğilimlerini yansıtan maddeler içermektedir. Genellikle bu yapı, bilişsel (kontrol eksikliği algısı), duygusal (kaygı, depresyon) ve motivasyonel (azim eksikliği) boyutları içerir. Ölçeğin faktör yapısı, bu çok boyutlu yapıların matematik bağlamında nasıl ayrıştığını veya bütünleştini göstermeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Ölçek, geliştirme aşamasında kapsamlı geçerlik çalışmalarından geçirilmiştir. 2014 yılında yayımlanan orijinal çalışmada, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren yapı geçerliliği çalışmalarına odaklanılmıştır. Bu çalışmalar, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniklerini içerir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını doğruladığı ve iyi bir uyum indeksi sergilediği varsayılmaktadır. Ayrıca, içerik geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin matematiksel öğrenilmi? çaresizlik kavramını yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olmakla birlikte, akademik bir dergide yayınlanmış olması, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde psikometrik özelliklere sahip olduğunu gösterir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmiştir. Psikometrik açıdan bir ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları ve test-tekrar test yöntemleri ile belirlenir.

Ölçek geliştirme çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı olarak yaygın şekilde kullanılan Cronbach Alfa değerinin hesaplandığı varsayılmaktadır. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermesi beklenir. Üniversite düzeyindeki psikolojik ölçekler için genellikle 0.70 ve üzeri Cronbach Alfa değerleri yeterli güvenirlilik seviyesi olarak kabul edilir. Orijinal çalışmada güvenirlilik değerlerinin yüksek olduğu ve ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiği sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin altında yatan

temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlar.

Geli?tirme çal??mas?nda, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile maddelerin gruplanmas? ve ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unun belirlenmesi sa?lanm??tır. Ard?ndan, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modelle ne ölçüde uyumlu oldu?u test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? (bili?sel, duygusal, motivasyonel çaresizlik gibi) ölçtü?ünü veya tek bir genel çaresizlik faktörüne indirgenebildi?ini göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Psikolojik Tutum ve Alg? Ölçe?i)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Tipik olarak 5 veya 7 seçenekli)

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Ya? Grubu: 18-25 Ya? Aras? (Lisans E?itimi Alanlar)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin lisans programlar?nda kay?tl? öğrencilerle yürütülmü?tür. Örneklem, ölçe?in genellenebilirli?ini sa?lamak amacıyla farklı fakülte ve bölümlerden öğrencileri kapsam??tır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi kullan?larak, öğrencilerin matematik derslerine yönelik çaresizlik alg?lar?n? ölçen maddelere belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden yan?t vermeleri istenmi?tir. Puanlama, genellikle çaresizlik düzeyinin yüksekli?ini gösterecek ?ekilde toplanarak veya faktörlere ayr?larak yap?lr.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Matematik Öğrenimi, Akademik Ba?ar?s?zl?k, At?f Teorisi, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi? (Orijinal kaynakta mevcut de?il)

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: mahir.biber@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi? (Genellikle yazarlar?n akademik kurum adresleridir)

Şinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Mahir Biber ve Nuri Ba?er taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmifitir. Ölçeğin akademik ve ara?tırma amaçlı? kullanımı için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geni? çaplı uygulamalar için yazarlardan resmi izin alınması zorunludur. Ölçek, bir akademik dergide yayımlandı?ı için genellikle telif hakları dergiye aittir, ancak ara?tırmacılar için kullanım izni yazışma yoluyla sağlanabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: universite-ogrencilerine-yonelik-matematikte-ogrenilmis-caresizlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Biber, M. ve Ba?er, N. (2014). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği geli?tirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 492-504. doi: 10.7822/omuefd.33.2.11

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Matematikte Öğrenilmi? Çaresizlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir. Orijinal kaynakta maddeler sağlanmamıştır. Maddeler, ölçek geli?tirme makalesinin tam metninde yer almaktadır.

Not: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri aç?kça listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik referansın tam metnine başvurulması gerekmektedir.